

**DISTRICT-WISE AGRICULTURAL
STATISTICAL INFORMATION 2002**

**MAHARASHTRA
AGRICULTURE**

G.I.P.E.

वि. सांख्यिकी विषयक माहिती महाराष्ट्र राज्य २००२ (भाग - २)

20

9(J).2315sn, N8
P2.2
261495

फक्त कार्यालयीन उपयोगसाठी
For Official use only

कृषि सांख्यिकी विषयक माहिती

महाराष्ट्र राज्य

२००२ (भाग-२)

AGRICULTURAL STATISTICAL INFORMATION

MAHARASHTRA STATE

2002 (Part-II)

अनुक्रमणिका
CONTENTS

अ. क्र. Sr. No.	विषय Subject	तक्ता Table	पृष्ठ क्रमांक Page No.
1.	महाराष्ट्र राज्य-प्राकृतिक भू-वर्णन दर्शविणारा नकाशा ... Map showing Physiography of Maharashtra State ...	रंगीत नकाशा Coloured Map	--
2.	महाराष्ट्र राज्याचा मृद नकाशा ... Soil Map of Maharashtra ...	रंगीत नकाशा Coloured Map	--
3.	एन.ए.आर.पी. तर्फे ठरविण्यात आलेले कृषि हवामान विभागाचा नकाशा ... Map of Agro Climatic Zones as per N.A.R.P. ...	रंगीत नकाशा Coloured Map	--
4.	महाराष्ट्र राज्याचे पर्जन्यमान व जमिनीच्या प्रकारानुसार प्रमुख विभाग ... Agro Climatic Zones of Maharashtra ...	रंगीत नकाशा Coloured Map	--
5.	महाराष्ट्र राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यातील जमीनीचे वर्गीकरण १९९६-९७ ते २०००-२००१ Classification of area of each district of Maharashtra State from 1996-97 to 2000-2001	एक I	2
6.	जिल्हावार, तालुकावार, सुपिकता निर्देशांक माहे मार्च २००० अखेर ... Districtwise, Talukawise Fertility Index upto March 2000 ...	दोन II	12
7.	जून ते नोव्हेंबर या महिन्याचे महाराष्ट्रातील जिल्हानिहाय सरासरी पर्जन्यमान ... Monthly normal rainfall from June to November in different districts of Maharashtra	रंगीत नकाशा Coloured Map	--
8.	महाराष्ट्र राज्यातील सन १९९९ ते २००१ मधील प्रत्यक्ष व सरासरी पर्जन्यमान ... Monthly rainfall data (Normal & Actual) from the years 1999 to 2001	तीन III	18
9.	महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळ्या साधनांनी भिजणारे जिल्हावार क्षेत्र १९९२-९३ ते १९९६-९७ Districtwise area irrigated by different sources in Maharashtra State from 1992-93 to 1996-97	चार IV	22
10.	महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय निरनिराळ्या पिकांखालील बागाईत क्षेत्र सन १९९४-९५ ते २००१-२००२ Districtwise irrigated area under different crops in Maharashtra State from 1994-95 to 2001-2002	पाच V	26
11.	शेतीविषयक हंगाम १९९७-९८ ते २००१-२००२ या काळातील हवामान व पाऊसमान यांची थोडक्यात माहिती Agricultural Season-seasonal conditions obtaining during the period from 1997-98 to 2001-2002	सहा VI	37
12.	१९९९-२००० ते २००१-२००२ या वर्षात सार्वजनिक क्षेत्रातून भात, ज्वारी, बाजरी व गहू बियाणे वाटप Distribution of Paddy, Jowar, Bajri & Wheat seed through Public Sector during 1999-2000 to 2001-2002	सात VII	53
13.	सार्वजनिक क्षेत्रातून तूर, मूग, उडीद व हरभरा बियाणे वाटप १९९९-२००० ते २००१-२००२ Distribution of Tur, Mung, Udid & Gram seed through Public Sector during 1999-2000 to 2001-2002	आठ VIII	57
14.	सार्वजनिक क्षेत्रातून झालेले संकरित व सुधारित कापूस बियाणे वाटप १९९९-२००० ते २००१-२००२ Distribution of Hybrid & Improved Cotton seeds through Public Sector during 1999-2000 to 2001-2002	नऊ IX	61

(iv)

अनुक्रमणिका-चालू

CONTENTS-Contd.

अ. क्र. Sr. No.	विषय Subject	तक्ता Table	पृष्ठा क्रमांक Page No.
15.	सार्वजनिक क्षेत्रातून झालेले भुईमूग, सुर्यफूल, तीळ, सोयाबीन व करडई बियाण्यांचे वाटप १९९९-२००० ते २००१-२००२ Distribution of Groundnut, Sunflower, Sesamum, Soyabean & Safflower through Public Sector during 1999-2000 to 2001-2002	दहा X	63
16.	महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हावार रासायनिक खत वापराचे सरासरी हेक्टरी प्रमाण १९९९-२००० ते २००१-२००२ Districtwise average use of fertilizer per hect. in Maharashtra State during 1999-2000 to 2001-2002	अकरा XI	68
17.	जिल्हानिहाय रासायनिक खतांचा वापर सन १९९९-२००० ते २००१-२००२ ... Districtwise consumption of Fertilizers 1999-2000 to 2001-2002 ...	बारा XII	69
18.	निरनिराळ्या पिक संरक्षण मोहिमात सन १९८५-८६, १९९०-९१, १९९५-९६, १९९९-२००० ते २००१-२००२ मध्ये झालेला कीटक नाशकांचा वापर Consumption of pesticides for the year 1985-86, 1990-91, 1995-96, 1999-2000 to 2001-2002 under various Plant Protection Campaigns	तेरा XIII	72
19.	१९६१-६२ ते २०००-२००१ या वर्षात महाराष्ट्रातील अन्नधान्य पिकांचे एकूण क्षेत्र, हेक्टरी उत्पन्न व उत्पादन दर्शविणारा आलेख Graph showing yearwise 1961-62 to 2000-2001 Total area, Average yield & Production of foodgrains in Maharashtra	रंगीत आलेख Coloured Graph	--
20.	महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळ्या पिकांखालील जिल्हावार क्षेत्र १९६०-६१, १९७०-७१, १९८०-८१, १९९०-९१, १९९४-९५ ते २००१-२००२ Districtwise area under various crops in Maharashtra State from 1960-61, 1970-71, 1980-81, 1990-91, 1994-95 to 2001-2002	चौदा XIV	74
21.	महाराष्ट्र राज्यातील निरनिराळ्या पिकांखालील जिल्हावार उत्पादन १९६०-६१, १९७०-७१, १९८०-८१, १९९०-९१, १९९४-९५ ते २००१-२००२ Districtwise production of various crops in Maharashtra State from 1960-61, 1970-71, 1980-81, 1990-91, 1994-95 to 2001-2002	पंधरा XV	96
22.	महाराष्ट्र राज्यातील प्रमुख पिकांचे जिल्हावार हेक्टरी उत्पादन १९६०-६१, १९७०-७१, १९८०-८१, १९९०-९१, १९९४-९५ ते २००१-२००२ Districtwise average yield of Principal crops in Maharashtra State from 1960-61, 1970-71, 1980-81, 1990-91, 1994-95 to 2001-2002	सोळा XVI	118
23.	संकरित/अधिक उत्पन्न देणाऱ्या पिकांखालील क्षेत्र व त्यांचे एकूण पिकांखालील क्षेत्राशी टक्केवारी Area under Hybrid / HYV & their percentage to total area ...	सतरा XVII	139
24.	फळे व भाजीपाला पिकांवरील पिक अंदाज सर्वेक्षणाचे निष्कर्ष ... Results of Crop Estimation Surveys on Horticultural & Vegetable Crops	अठरा XVIII	142
25.	विकास विषयक निवडक उपाय योजनांमुळे मिळालेले जादा उत्पादन ठरविण्यासाठी केलेल्या मूल्यमापन सर्वेक्षणाचे निष्कर्ष Results of surveys for determining additional yield due to selected development measures.	एकोणीस XIX	163
26.	महाराष्ट्र राज्यातील जिल्हानिहाय एकूण क्षेत्राशी प्रमुख पिकांपैकी प्रत्येक पिकाचे शेकडा प्रमाण दर्शविणारा तक्ता १९९६-९७ Statement showing the percentage area under Principal crops to total area of each crop in the districts of Maharashtra 1996-97.	वीस XX	171

(v)

अनुक्रमणिका-चालू

CONTENTS-Contd.

अ. क्र. Sr. No.	विषय Subject	तक्ता Table	पृष्ठा क्रमांक Page No.
27.	निरनिराळ्या राज्यातील मुख्य पिकांचे क्षेत्र, उत्पादन व सरासरी उत्पन्न सन १९८७-८८ ते १९९९-२००० Estimates of area, production & average yield of Principal Crops in different states during 1987-88 to 1999-2000.	एकवीस XXI	178
	i) तांदूळ Rice	XXI	178
	ii) ज्वारी Jowar	XXI	180
	iii) बाजरी Bajri	XXI	182
	iv) मका Maize	XXI	184
	v) नाचणी Ragi	XXI	186
	vi) ज्वारवर्गीय धान्ये Small Millets	XXI	187
	vii) गहू Wheat	XXI	189
	viii) बार्ली Barley	XXI	191
	ix) एकूण तृणधान्ये Total Cereals	XXI	193
	x) हरभरा Gram	XXI	196
	xi) तूर Tur	XXI	198
	xii) इतर कडधान्ये Other Pulses	XXI	200
	xiii) एकूण कडधान्ये Total Pulses	XXI	202
	xiv) एकूण अन्नधान्ये Total Foodgrains	XXI	205
	xv) भूईमूग Groundnut	XXI	208
	xvi) एरंडी Casterseed	XXI	210

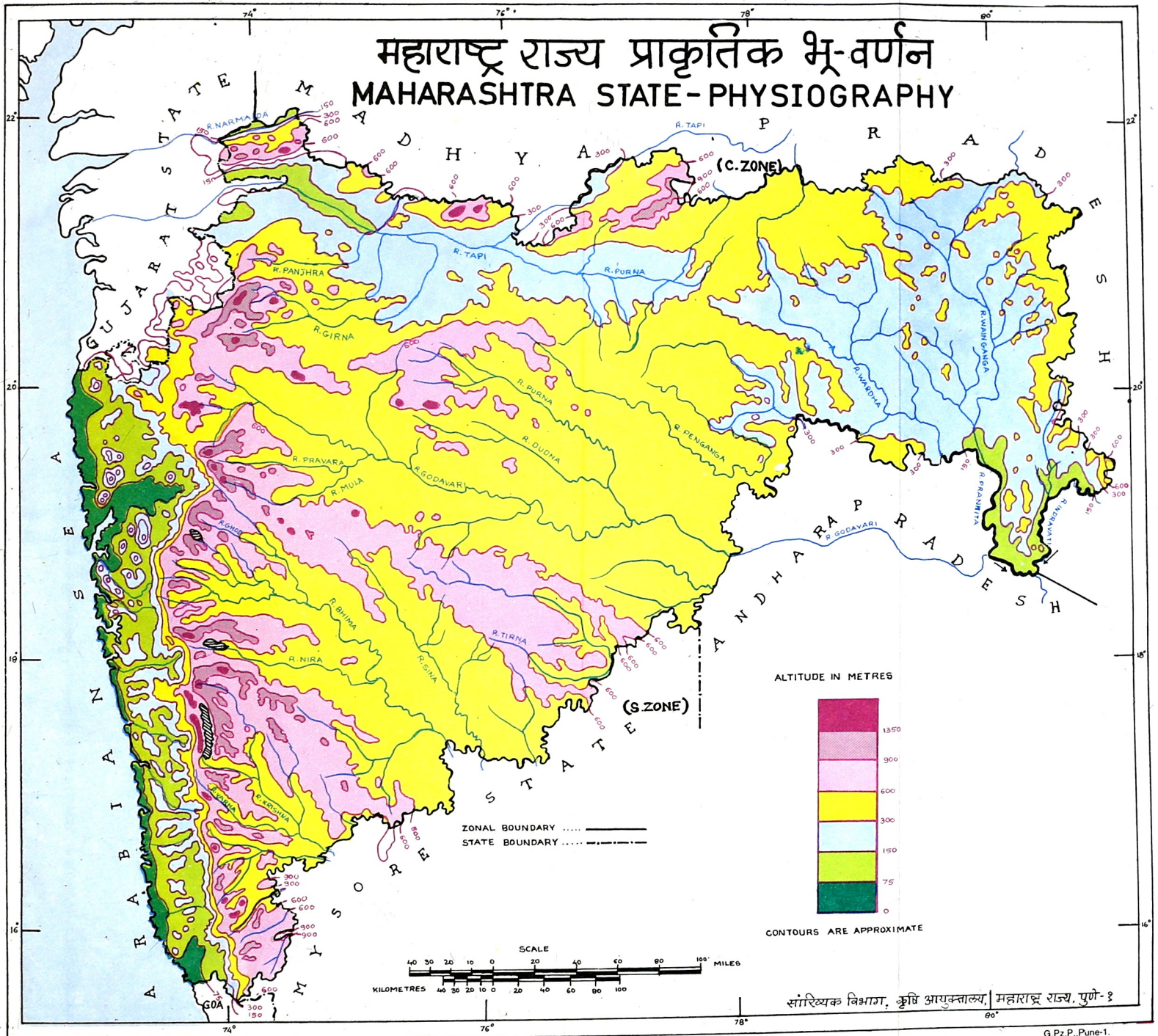
(vi)

अनुक्रमणिका-चालू
CONTENTS-Contd.

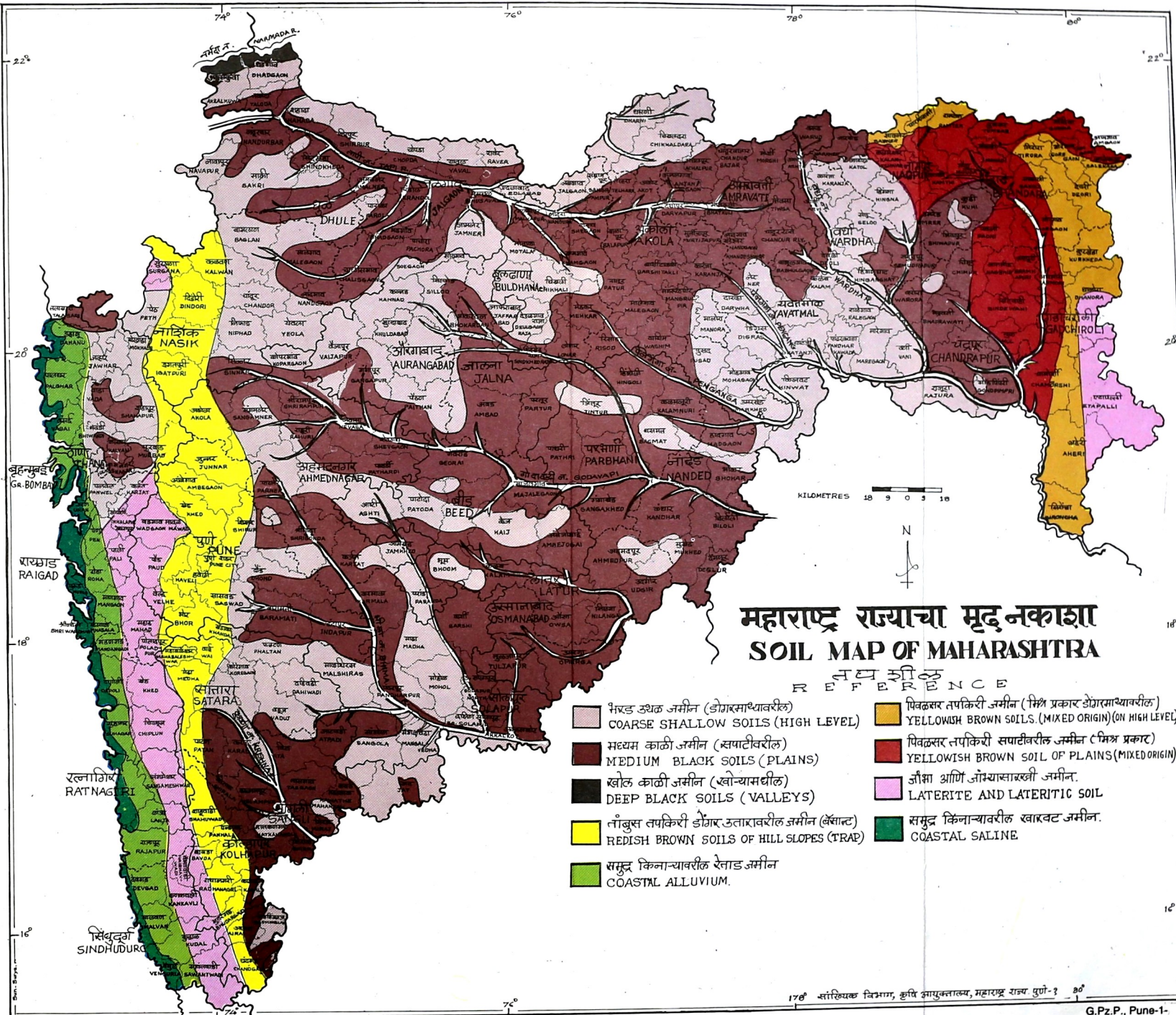
अ. क्र. Sr. No.	विषय Subject	तक्ता Table	पृष्ठा क्रमांक Page No.
xvii)	तौळ Scsamum	XXI	211
xviii)	सरसू व मोहरी Rapeseed & Mustard	XXI	213
xix)	जवस Linseed	XXI	215
xx)	कारळे Nigerseed	XXI	217
xxi)	करडई Safflower	XXI	218
xxii)	कापूस (रुई) Cotton (lint)	XXI	219
xxiii)	ऊस Sugarcane	XXI	221
28.	जिल्हानिहाय आकारमान गटानुसार वहिती खातेदारांची संख्या व त्यांचे वहितीचे क्षेत्र १९९०-१९९१. Districtwise number and area of operational holding according to size class of holdings 1990-1991.	बावीस XXII	224
29.	निरनिराळ्या पिकाखालील क्षेत्र, उत्पादन व उत्पादकता यांचे संयुक्त वाढीचे प्रमाण दर्शविणारा तक्ता Statement showing the Compound Growth rate of Area, production and productivity of different crops.	तेवीस XXIII	232
30.	महाराष्ट्र राज्यामध्ये वर्षनिहाय स्थापित कृषि चिकित्सालयाबाबतची माहिती Yearwise established Agricultural Polyclinic in Maharashtra State	चोवीस XXIV	248
31.	जिल्हानिहाय जैविक खतांची उत्पादन केंद्रे व त्यांचे पत्ते Existing bio fertilizer production units with addresses.	पंचवीस XXV	250
32.	जिल्हावार २०००-२००१ व २००१-२००२ (एकत्रित) गांडूळ खत युनिट संख्या Districtwise number of Vermi compost production unit during 2000-2001 and 2001-2002 (Combine).	सव्वीस XXVI	258
33.	केंद्रीय/राज्य/सिंचन महामंडळ योजनेअंतर्गत बसविलेले टिंबक संच/तुषार संच/हरितगृहांची संख्या यांची माहिती Information of installation of Drip Sets/Sprinkler Sets/Green houses under central/State/Sinchan mahamandal Scheme.	सत्तावीस XXVII	259

महाराष्ट्र राज्य प्राकृतिक भू-वर्णन

MAHARASHTRA STATE-PHYSIOGRAPHY

सांख्यिक विभाग, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१

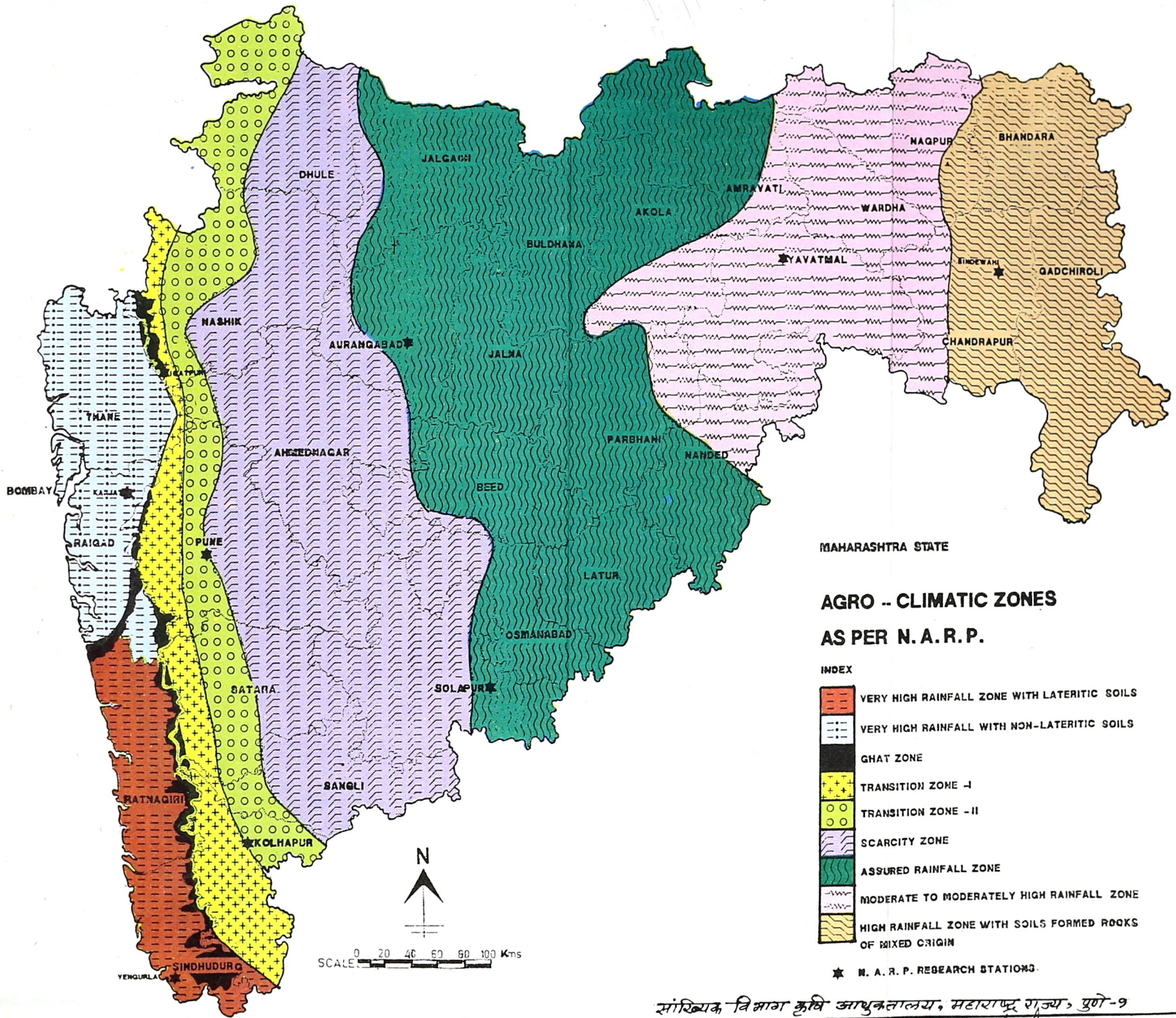
महाराष्ट्र राज्याचा मृद नकाशा SOIL MAP OF MAHARASHTRA

REFERENCE

- भेड उथळ जमीन (डोंगरमाथ्यावरील)
 COARSE SHALLOW SOILS (HIGH LEVEL)
- पिवळसर तपकिरी जमीन (मिश्र प्रकार डोंगरमाथ्यावरील)
 YELLOWISH BROWN SOILS (MIXED ORIGIN) (ON HIGH LEVEL)
- मध्यम काळी जमीन (सपाटीवरील)
 MEDIUM BLACK SOILS (PLAINS)
- पिवळसर तपकिरी सपाटीवरील जमीन (मिश्र प्रकार)
 YELLOWISH BROWN SOIL OF PLAINS (MIXED ORIGIN)
- खोल काळी जमीन (खोऱ्यामधील)
 DEEP BLACK SOILS (VALLEYS)
- लॅटराइट आणि लॅटराइटिक जमीन.
 LATERITE AND LATERITIC SOIL
- तांबूस तपकिरी डोंगर उतारावरील जमीन (वंसाट)
 REDISH BROWN SOILS OF HILL SLOPES (TRAP)
- समुद्र किनाऱ्यावरील खारवट जमीन.
 COASTAL SALINE
- समुद्र किनाऱ्यावरील रेताड जमीन
 COASTAL ALLUVIUM.

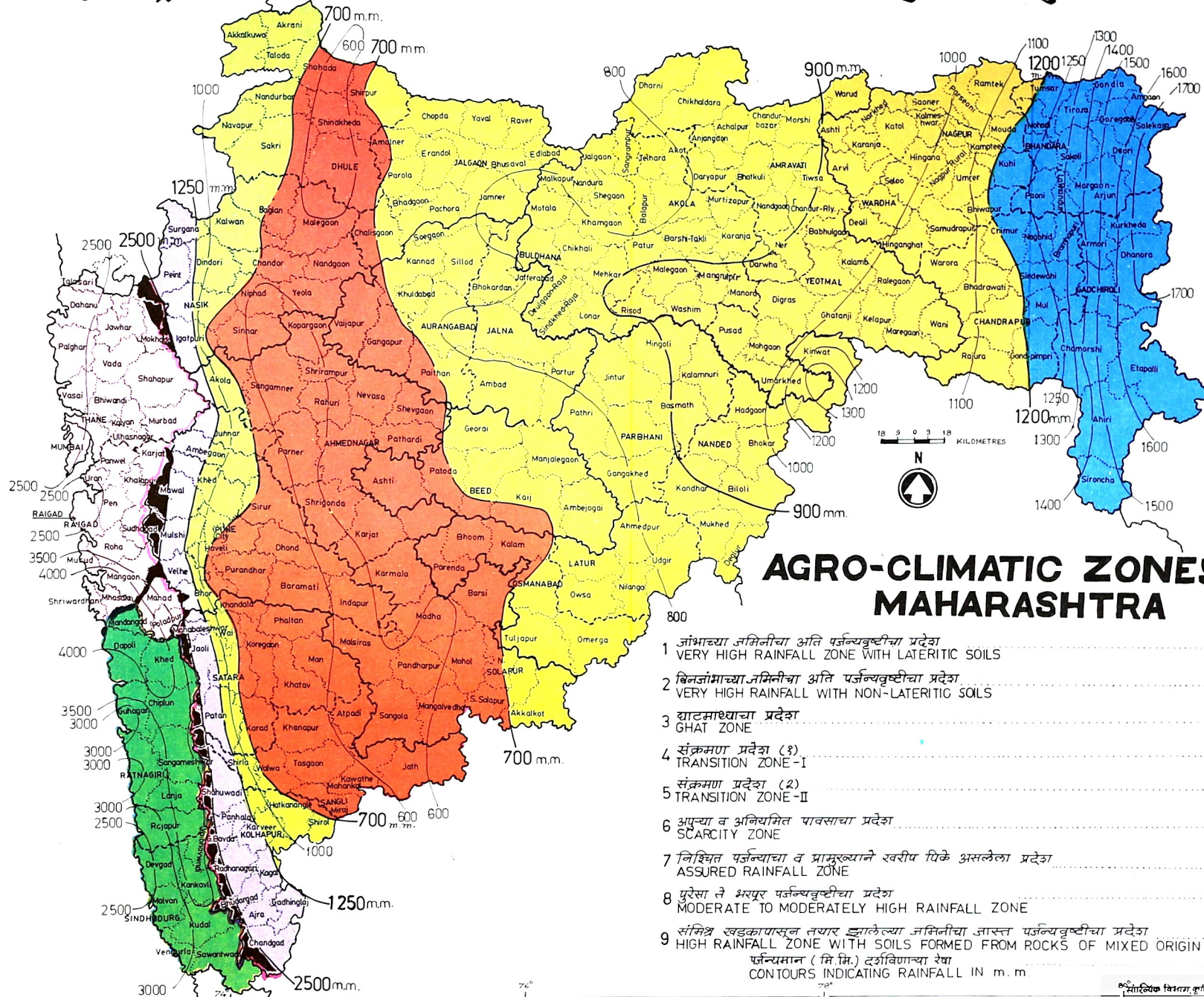
KILOMETRES 10 9 0 3 10

सांख्यिक, विभाग कृषि आधुनिकतालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-9

महाराष्ट्र राज्याचे पर्जन्यमान व जमिनीच्या प्रकारानुसार प्रमुख विभाग

AGRO-CLIMATIC ZONES OF MAHARASHTRA

- 1 जांभाच्या जमिनीचा अति पर्जन्यवृष्टीचा प्रदेश
VERY HIGH RAINFALL ZONE WITH LATERITIC SOILS
 - 2 बिनजांभाच्या जमिनीचा अति पर्जन्यवृष्टीचा प्रदेश
VERY HIGH RAINFALL WITH NON-LATERITIC SOILS
 - 3 घाटमाथ्याचा प्रदेश
GHAT ZONE
 - 4 संक्रमण प्रदेश (१)
TRANSITION ZONE - I
 - 5 संक्रमण प्रदेश (२)
TRANSITION ZONE - II
 - 6 अपत्या व अनियमित पावसाचा प्रदेश
SCARCITY ZONE
 - 7 निश्चित पर्जन्याचा व प्रामुख्याने श्वरीय पिके असलेला प्रदेश
ASSURED RAINFALL ZONE
 - 8 पुरेसा ते भरपूर पर्जन्यवृष्टीचा प्रदेश
MODERATE TO MODERATELY HIGH RAINFALL ZONE
 - 9 संमिश्र खडकापासून तयार झालेल्या जमिनीचा जास्त पर्जन्यवृष्टीचा प्रदेश
HIGH RAINFALL ZONE WITH SOILS FORMED FROM ROCKS OF MIXED ORIGIN
- पर्जन्यमान (मि.मि.) दर्शविणाऱ्या रेषा
CONTOURS INDICATING RAINFALL IN m.m.